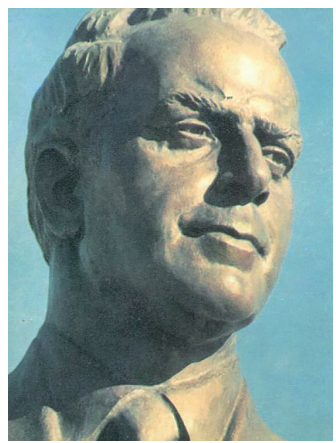

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

YENİ AZƏRBAYCAN

17 iyul
2025-ci il,
cümə axşamı
№ 122 (6949)
Qiyməti
60 qəpik

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

Azərbaycan-Türkmənistan münasibətlərinə yeni təkan...

Qardaşlıq, mehriban qonşuluq və əməkdaşlıq!

Türkmənistan
Xalq Məsləhətinin sədri
Qurbanqulu
Berdiməhəmmədov
Bakıda

➔ Bax səh. 2

Azərbaycan başladı, Çin dəstəklədi...

➔ Bax səh. 2

Zəngəzur dəhlizi: Bakının yeni era başladan təşəbbüsü...

➔ Bax səh. 3

“Müasir gənclik: milli dəyərlər, yeni düşüncə və gələcəyə baxış”

➔ Bax səh. 4

**Azərbaycan Vyetnam ilə
bərpa olunan enerji sahəsinə
dair sənəd imzalayıb**

➔ Bax səh. 3

Avqustun 31-dək...
Rəsmi Tbilisiyə
vaxt qoyuldu

➔ Bax səh. 5

Donald Tramp
Qəzzada atəşkəsə
nail olacaqmı?

➔ Bax səh. 5

Müzakirələr dondurulub...
ABŞ Senatının Rusiyaya qarşı hazırladığı
qanun layihəsinin “təleyi” qeyri-müəyyəndir

➔ Bax səh. 7

Bretun başlayır?

➔ Bax səh. 6

**NATO-dan
3 ölkəyə
xəbərdarlıq**

➔ Bax səh. 6

Qardaşlıq, mehriban qonşuluq və əməkdaşlıq!

Azərbaycan-Türkmənistan münasibətlərinə yeni təkan...

İyulun 16-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Türkmənistan Xalq Məsləhətinin sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov ilə təkbə-tək görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkmənistan Xalq Məsləhətinin sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədovla qarşılaşıb.

Görüşdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev Türkmənistan Xalq Məsləhətinin sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədovla qarşılaşıb. Xalqlarımızı dərin qardaşlıq ənənələri birləşdirir və müstəqillik dövründə bu əlaqələr daha da gücləndi. Biz bir çox sahələrdə uğurla əməkdaşlıq edirik və iki ölkə müstəqil siyasət apararaq gələcəyə inamla baxır. Bizim aramızdakı tarixi əlaqələr bugünkü əlaqələr üçün əsas zəminidir və əminəm ki, Sizin səfəriniz bizim münasibətlərimizə yeni təkan verəcək. Siyasi, iqtisadi, humanitar və digər sahələrdə, o cümlədən nəqliyyat, energetika sahələrində bir çox nailiyyətlərimiz var və əlbəttə ki, gələcək əmək-

daşlıqla bağlı bu gün fikir mübadiləsi aparacağıq.

Əziz qardaşım, bir daha xoş gəlmisiniz Azərbaycana”.

Türkmənistan Xalq Məsləhətinin sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov Azərbaycanla səfərə dəvət etdiyinə, göstərilən qonaqpərvərliyə və səmimi münasibətə görə dövlət başçımıza təşəkkür edib: “Mən, həmçinin Türkmənistan Prezidenti Zati-aliləri Sərdar Berdiməhəmmədovun səmimi salamlarını və xoş arzularını Sizə çatdırmaqdan şərəf duyuram.

Azərbaycan Respublikasına bu səfərimin əsas məqsədi ikitərəfli münasibətləri daha da dərinləşdirmək və inkişaf etdirmək, əldə olunan nailiyyətləri möhkəmləndirmək, yeni layihələrin və istiqamətlərin həyata keçirilməsinə əlavə stimul verməkdir.

Ümumilikdə Türkmənistan-Azərbaycan dövlətlərarası əlaqələrinin bugünkü səviyyəsini xarakterizə edərkən onları üç sözlə ifadə edərdim: qardaşlıq, mehriban qonşuluq və əməkdaşlıq.

Biz möhkəm tarixi bünövrəyə, iki xalqın ortaqlığına və qohumluğuna, bir-birinə qarşılıqlı ehtiyacının olması anlayışına, xalqlarımızın və dövlətlərimizin rifahı, onların əmin-almanlığı və tərəqqisi naminə məcmu siyasi, iqtisadi, re-

surs potensialından istifadə etməyə hazır olmağa əsaslanırıq.

Qanunauyğun haldır ki, Türkmənistan və Azərbaycan bu gün xarici siyasətdə, siyasi, iqtisadi, mədəni və humanitar sahələrdə sanballı və geniş əməkdaşlıq gündəliyinə malikdir. Hər iki tərəfin söyləri sayəsində əməkdaşlığımız məqsədyönlü və konkretliyi ilə seçilir, sabit və davamlı xarakter daşıyır, yaxşı dinamika nümayiş etdirir. Bunun əsas, həlledici amili ölkələrimizin liderləri arasında əldə edilmiş ən yüksək səviyyədə qarşılıqlı anlaşma və etimaddır. Bu, bizə ikitərəfli əməkdaşlığın bütün məsələləri üzrə düzgün və vaxtında qərarlar verməyə, əldə olunmuş razılaşmaların həyata keçirilməsini təmin etməyə imkan yaradır.

Türkmənistanla Azərbaycan xarici siyasət sahəsində BMT Nizamnaməsinə və tanınmış beynəlxalq hüquq normalarına riayət etməklə prinsipli və qəti mövqedən çıxış edir. Ölkələrimiz dünyada və qitədə, regional məsələlərdə, Xəzər dənizi zonasında sabitliyin və təhlükəsizliyin təmin edilməsinə mühüm töhfə verir.

Ən böyük beynəlxalq təşkilatlarda, ilk növbədə, BMT-də, bir sıra regional strukturlarda uğurla və səmərəli əməkdaşlıq edirik. Bu baxımdan, İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərin 17-ci Zirvə görüşünün bu yaxınlarda Xankəndi şəhərində uğurla keçirilməsi münasibətilə Azərbaycanı təbrik etmək istərdim.

İqtisadi-ticarəti tərəfdaşlıq uğurla inkişaf edir, onun keyfiyyət və kəmiyyət göstəriciləri artır.

Mədəniyyət, elm, təhsil, şəxsi və insani səviyyələrdə ənənəvi əlaqələr genişlənir.

Dövlətlərarası münasibətlərin çox mühüm elementləri olan parlamentlərarası əlaqələrin, xalq diplomatiyasının əhəmiyyəti və rolu artır.

Əminəm ki, bu səfər Türkmənistan ilə Azərbaycanın bundan sonra da yaxınlaşması, əməkdaşlığın uzumüddətli strategiyasının reallaşdırılması kontekstində razılaşdırılmış yanaşmaların işlənilməsi, hazırlanmasında mühüm amilə çevriləcəkdir”.

Prezident İlham Əliyev salamlarını Prezident Sərdar Berdiməhəmmədovla çatdırmağı xahiş edib.

Azərbaycan başladı, Çin dəstəklədi...

Dost ölkələr arasında viza rejimi ləğv olunub

Son illərdə müstəqil Azərbaycanla dünya nəhəngi Çin qarşılıqlı maraqlara əsaslanan münasibətlərini strateji müttəfiqlik prinsiplərinə uyğun inkişaf etdirirlər. İki ölkə arasında münasibətlərin dərinləşməsi istiqamətində daha

bir mühüm addım atılıb - dünəndən etibarən Azərbaycanla Çin arasında viza rejimi ləğv edilib. Viza rejiminin ləğvi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Çinə cari ilin aprelində dövlət səfəri zamanı imzalanmış “Azərbaycan

Respublikası Hökuməti ilə Çin Xalq Respublikası Hökuməti arasında ümumvətəndaş pasportlarına malik vətəndaşların vizadan qarşılıqlı azad edilməsi haqqında Saziş”ə uyğun olaraq iyulun 16-da qüvvəyə minib.

Azərbaycanla Çin arasında vizasız rejimin tətbiqi ideyası Azərbaycanın gələcəyə. Elə bu istiqamətdə ilk addımı atan da ölkəmiz olub. Belə ki, son bir ildə Çin vətəndaşlarına birtərəfli qaydada respublikamıza vizasız gəlmək imkanı yaradılıb. Xatırladaq ki, bununla bağlı müvafiq müddəə Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının Astanada keçirilən Zirvə toplantısı çərçivəsində 2024-cü il iyulun 3-də qəbul olunan “Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamə”də öz əksini tapıb. Bildirilib ki, tərəflər turizm sahəsində əməkdaşlığı gücləndirməyə və turizmin ümumi inkişafına töhfə verməyə hazır olduqlarını bildirirlər. Çin Azərbaycanın illik

möhkəm daxili sabitlik, cəmiyyətimizin tolerantlığı və bu kimi digər amillər də Azərbaycanı xarici turistlər üçün cəlbəddiçə məkana çevirir. Son vaxtlarda Azərbaycanın müvafiq qurumları Çində respublikamızın turizm imkanlarının təqdimatı ilə əlaqədar fəal iş aparırlar. Ötən il sentyabrın 24-də turizm sahəsində əməkdaşlığı gücləndirmək məqsədilə “Azərbaycan Hava Yolları” QSC, Azərbaycan Turizm Bürosu (ATB) və “Trip.com Group” arasında Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Memorandumla əsasən, Azərbaycanı çinli səyahətçilər üçün cəlbəddiçə istiqamət kimi tanıma biləcəkdir “Ctrip” platformasından aktiv şəkildə istifadə ediləcəkdir. Həmçinin Azərbaycanın turizm imkanlarını təqdim etmək məqsədilə Çinin 30-dək aparıcı media nümayəndəsinin iştirak etdiyi mətbuat konfransı təşkil olunub. Mətbuat konfransında çinli turistlər üçün vizasız rejimin tətbiqi, ATB-nin Çində rəsmi təmsilçiliyini fəaliyyəti və Bakı ilə Pekin arasında AZAL aviaşirkəti tərəfindən birbaşa uçuşların həyata keçirilməsi kimi məsələlərə toxunulub.

Qarşılıqlı səfərlər daha asan olacaq

Çin beynəlxalq turizm yarmarkasında və digər turizm sərəfələrində iştirakını, habelə Azərbaycan tərəfinin turizmin inkişafı, eləcə də iqtisadi, humanitar və mədəni əlaqələrin daha da genişləndirilməsi məqsədilə Çin vətəndaşlarına birtərəfli qaydada bir il müddətində vizasız rejimin tətbiqi edilməsi barədə qərarını alqışlayır. Tərəflər bundan sonra da vətəndaşların qarşılıqlı səfərlərinin asanlaşdırılmasına töhfə verəcəklər.

Beləliklə, Çin vətəndaşları 2024-cü il iyulun 20-dən başlayaraq bir il ərzində Azərbaycanla üç dəfə vizasız səfər etmək imkanı qazanıblar. Hər səfər zamanı respublikamızda qalma müddəti 30 gün olub. Eyni zamanda, ölkəmizə vizasız səfərə gələn Çin vətəndaşları, Azərbaycan ərazisində 15 gündən artıq müvəqqəti qaldıqda Miqrasiya Məcəlləsinin tələblərinə müvafiq qaydada olduqca yer üzrə qeydiyyatla alınıblar. Müvafiq dövr ərzində hər bir Çin vətəndaşına 3 dəfə Azərbaycanla vizasız gəlmək imkanı yaradılıb.

Azərbaycan, həmçinin ona nail olmaq istəyirdi ki, dost Çin də respublikamızın vətəndaşlarına bu ölkəyə vizasız gediş üçün şərait yaratsın. Xatırladaq ki, bu ilin fevra-

lnda Prezident İlham Əliyev Davosda Çinin CGTN telekanalına müsahibəsində bildirmişdi ki, indi Çin vətəndaşları heç elektron viza üçün də müraciət etmək məcburiyyətində deyillər. “Ümidvarıq ki, tezliklə Azərbaycan vətəndaşları da bu fürsətdən yararlanacaq. Beləliklə, bu, turistlərin sayını, xalqlar arasında təmasları artıracaq və əlbəttə ki, ictimai diplomatiya öz rolunu oynayacaq. İndi biz rəsmi diplomatik kanallardan istifadə edirik - siyasi, iqtisadi, ticarət, investisiya, bağlantı. Lakin ictimai diplomatiya buna çoxlu töhfə verəcəkdir”, - deyərək dövlətimizin başçısı vurğulayıb.

Dost Çin Azərbaycanını istəyinə qarşılıq verdi və ölkəmizdən gələn təşəbbüsü dəstəklədi. Artıq qarşıya qoyulan məqsədə nail olunub. Bundan sonra həm Çin vətəndaşları Azərbaycanla, həm də Azərbaycan vətəndaşları Çinə vizasız rejimdə səfər edəəcəklər. Beləliklə də, qarşılıqlı səfərlər daha asan olacaq. Yuxarıda bəhs olunan sazişə əsasən, Azərbaycan Respublikasının etibarlı ümumvətəndaş pasportlarına malik vətəndaşları və Çin Xalq Respublikasının etibarlı ümumvətəndaş pasportlarına malik vətəndaşları digər ölkə ərazisinə daxil olmaq, oranı tərk etmək və yaxın tranzit keçmək üçün hər səfər ərzində otuz (30) gündən çox olmamaqla və hər yüz səksən (180) günlük dövr ərzində ümumilikdə doxsan (90) gün müddətini aşmamaqla viza tələbinə azad edilib.

Turizm axınında yüksək dinamika

Həm 2024-cü il 3 iyul tarixində qəbul olunan “Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamə”də, həm də Prezident İlham Əliyevin cari ilin aprel ayında Çin Xalq Respublikasına dövlət səfəri çərçivəsində Pekində imzalanan “Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında hörtərəfli strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması haqqında Birgə Bəyannamə”da ikitərəfli əməkdaşlıq əlaqələrinin prioritet istiqaməti göstərilib. Sənədlərdə də vurğulandığı kimi, iki ölkə arasında əməkdaşlığın ən perspektivli istiqamətlərindən biri turizm sektorudur.

Çin dünyanın ən böyük turist göndərən ölkələrindən biri hesab olunur. Buna görə də ayrı-ayrı dövlətlər bu ölkədən turist cəlb etmək məqsədilə müxtəlif tədbirlər görürlər. Azərbaycan da dost ölkədən daha çox sayda turist cəlb etməkdə maraqlıdır. Respublikamızın geniş turizm cəlbəddiçiliyi və yaradılan münasir infrastruktur bunu reallaşdırmağa imkan verir. Eyni zamanda,

Yeni qaydalar ikitərəfli münasibətlərə necə təsir göstərəcək?

Viza rejiminin ləğvi fonunda belə bir sual yaranır: Yeni qaydalara keçid ikitərəfli münasibətlərə necə təsir göstərəcək? Əvvəla, onu vurğulamaq yerinə düşər ki, vizasız rejim ölkələr arasında siyasi dialoqun yüksək səviyyəsinə adekvat olaraq təbiiq edilir. Azərbaycanla Çin arasında siyasi münasibətlər yüksək səviyyədədir ki, burada da liderlərin qarşılıqlı səfərləri, ikitərəfli və coxtərəfli platformalarda intensiv təmasları, bir-birlərinə xoş münasibət bəsləmələri mühüm rol oynayır. Bunlar ona dəlalət edir ki, hər iki tərəfdə qarşılıqlı əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsinə güclü siyasi iradə var. Viza rejiminin ləğvi qarşılıqlı etimad mühitinin möhkəmlənməsinə güclü impuls verəcək. Bu, əslində, Azərbaycanla Çin arasında münasibətlərin keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəldiyini təsdiqləyir.

Viza rejiminin ləğvinin ölkələrimiz arasında iqtisadi integrasiyanın dərinləşməsinə müsbət təsir göstərəcəyi amilini xüsusi vurğulamaq lazımdır. 2024-cü ildə iki ölkə arasında əmtəə dövriyyəsi 20,7 faiz artaraq 3,744 milyard dollara çatıb. Çin Azərbaycanın ümumi xarici ticarət dövriyyəsinin 7,9 faiz paya malikdir. BMT-də isə Çin 17,69 faizlə lider mövqedədir. Hazırda Azərbaycanla Çin kapitalı ilə yaradılmış 375 şirkət mövcuddur, onlardan 298-i aktiv fəaliyyət göstərir. Eyni zamanda, yüksək texnologiyalar, innovasiyalar və alternativ enerji sahələrində birgə layihələrin reallaşdırılması istiqamətində danışıqlar davam etdirilir. Viza rejiminin qarşılıqlı şəkildə ləğvi ikitərəfli siyasi və iqtisadi əlaqələrin inkişafına güclü təkan verəcək. Turistlərlə yanaşı, biznes dairələrinin nümayəndələri üçün də gediş-gəliş daha asan olacaq ki, bu da nəzərdə tutulan layihələrin sürətlə həyata keçirilməsi anlamına gəlir.

Viza rejiminin ləğvinin müsbət nəticələrindən biri də, heç şübhəsiz ki, xalqlarımızın daha sıx əlaqələr qurması, mədəni-humanitar, təhsil sahələrində əməkdaşlığın güclənməsi olacaq. Cəmiyyətlərin yaxınlaşması isə dövlətlərarası münasibətlərin təməl sütunlarından biridir.

Mübariz ABDULLAYEV

Azərbaycan Vyetnam ilə bərpa olunan enerji sahəsinə dair sənəd imzalayıb

Hanoyda Vyetnam-Azərbaycan biznes-forumu keçirilib

Hanoyda Vyetnam-Azərbaycan iqtisadi-ticarət və elmi-texniki əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiya'nın 3-cü iclası ərəfəsində Azərbaycan-Vyetnam birinci biznes şurası və biznes-forumu keçirilib.

Biznes şurası və forumun açılışında Vyetnam Sosialist Respublikasının sənaye və ticarət nazirinin müavini Nquyen Hoanq Lonq və Azərbaycanın energetika naziri Pərviz Şahbazov çıxış ediblər.

Vyetnamın sənaye və ticarət nazirinin müavini Nquyen Hoanq Lonq deyib ki, Azərbaycan Qafqaz regionunda Vyetnamın ilk strateji tərəfdaşdır. Bu da ölkələrimiz arasında dərin siyasi etimad və əməkdaşlıq üçün geniş potensialı əks etdirir. Vyetnamın Sənaye və Ticarət Nazirliyi və müvafiq qu-

rumlar Azərbaycanla sıx əməkdaşlıq etməyə, şirkətlərə şərait yaratmağa hazırdırlar. Energetika naziri Pərviz Şahbazov isə bildirib ki, yarım əsrdən artıq tarixi olan Azərbaycan-Vyetnam dostluğu, eləcə də bu ilin may ayında Vyetnam Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Baş katibi To Lamın ölkəmizə səfəri zamanı qəbul olunmuş Birgə Bəyənətlə strateji səviyyəyə yüksəlmiş münasibətlərimiz güclü iqtisadi tərəfdaşlıq üçün qarşılıqlı faydalı tərəfdaşlığın yeni mərhələyə yüksəldilməsi, ticarət dövryyəsinin, investisiya axınlarının artırılması və iqtisadi əlaqələrin dərinləşdirilməsi üçün biznes şurası və forumu əhəmiyyətli platformalardır.

Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxələndirmə mərhələsinə qədəm qoyduğu, xarici investorlar üçün rəqabətədavamlı və sabit mühit formalaşdırıldığı vurğulanaraq qeyd edilib ki, son 20 ildə ölkə iqtisadiyyatına qoyulmuş təqribən 350 milyard dollar məbləğində sərmayənin yarıdan çoxunun xarici investisiya olması bu etimadın bariz göstəricisidir. Bildirilib ki, sənaye parkları, azad iqtisadi zonalar, inkişaf etmiş nəqliyyat və logistika infrastruktur, o cümlədən Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, Orta Dəhliz və Şərq-Qərb, Şimal-Cənub nəqliyyat marşrutlarının Azərbaycan üzərindən keçməsi ölkəmi-

zi geniş coğrafiyada strateji iqtisadi qovşağa və mühüm regional mərkəzə çevirib. Eyni zamanda, Azərbaycanın bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyindəki rolu hazırda zəngin bərpaolunan enerji potensialı və yaşıl enerji dəhlizləri vasitəsilə daha da genişlənir.

“Vyetnam şirkətləri üçün Azərbaycan yalnız 10 milyonluq daxili bazar deyil, həmçinin Qafqaz, Mərkəzi Asiya və Avropa regionlarına çıxış üçün strateji qapıdır. Eyni zamanda, Azərbaycan şirkətləri üçün Vyetnam sürətlə inkişaf edən, innovasiyalara açıq və strateji əhəmiyyət kəsb edən Asiya bazarıdır. Sahibkarları Azərbaycan və Vyetnamda investisiya mühiti, iqtisadi zonalar, sənaye parkları, yüksək texnologiyalar, kənd təsərrüfatı, karbohidrogenlər və bərpaolunan enerji sahələrində informasiya mübadiləsinə qoşulmağa; qarşılıqlı biznes missiyaları təşkil etməyə; mövcud imkanlardan faydalanmağa; birgə müəssisələr yaratmağa və konkret layihələrə sərmayə yatırmağa dəvət edirik”, - deyən nazir Pərviz Şahbazov vurğulayıb.

Tədbir çərçivəsində VINEN və AZPROMO, “Phong Phu Corporation” və “GP Cotton Holdings”, “Tuong Vu JSC. CO” və “Fresh - Meat”, “ANC Group” MMC və “7 Center”, həmçinin Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət

Agentliyi ilə “ROX Group” SC arasında əməkdaşlıq sənədləri imzalanıb. BOEMDA ilə “ROX Group” SC arasında imzalanmış bərpaolunan enerji sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu batareya saxlama sistemləri, şəbəkədən kənar və şəbəkəyə qoşulan Günəş enerjisi sistemləri, quruda və dənizdə külək enerjisi, hidrogen və ammoniyak istehsalı sahəsində əməkdaşlığı nəzərdə tutur.

Biznes şurası və forum İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyi (AZPROMO), Azərbaycan Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KO-BİA), Vyetnam Milli Sahibkarlıq Assosiasiyası (VINEN) və hər iki ölkənin şirkətlərinin iştirakı ilə panel müzakirələri və B2B görüşləri ilə davam edib.

Zəngəzur dəhlizi: Bakının yeni era başladan təşəbbüsü...

Regional mübarizə regional əməkdaşlıq söylərinə transformasiya olunur

2020-ci il Vətən müharibəsi və 2023-cü il antiterror tədbirlərinin ardından ortaya çıxan regional reallıqlar özündə həm də global siyasi-iqtisadi perspektivi əks etdirməyə başladı. Cənubi Qafqazda yeni təhlükəsizlik arxitekturası formalaşdırılan Bakı əməkdaşlıq tezisləri irəli sürdü. Xüsusilə, Şərq-Qərb kontenti üzrə Zəngəzur dəhlizinin

istifadəyə verilməsi gələcək üçün yeni üfüqlər vəd edir. O baxımdan ki, “Azərbaycandan Azərbaycana quru keçid kimi” müəyyənölşəcək dəhliz global ticari aortaanın da mühüm hissəsini təşkil edəcək. Bu nöqteyi-nəzərdən dəhlizlə bağlı müzakirələr aktuallığını daim qorumaqdadır. Dəhlizin ən üstün cəhətlərindən biri isə Cənubi Asiya da

daxil olmaqla Şərqrin mühüm bir hissəsini Avropayla birləşdirməsi, və iki kontingent arasında ən əlverişli, qısa və optimal ticarət logistikası olmasıdır. Xüsusilə, son illərdə baş verən bir sıra kataklizmlər, iqtisadi-siyasi, eyni zamanda, hərbi transformasiyalar Şərq-Qərb kommunikasiya sisteminin daha fəal şəkildə inkişafına təkan verib. “Bir

kəmə, bir yol” layihəsi çərçivəsində Şərqrən Qərbə uzanan yol müasir iqtisadi sistemdə həyati dərəcədə əhəmiyyət kəsb etməyə başlayıb. Bu amil bütün dünya tərəfindən qəbul edilir və yüksək qiymətləndirilir. Nəticə etibarilə yolun şaxələndirilməsi, daha da rentabelli edilməsi, regional coğrafiyasının genişləndirilməsi müzakirə predmeti ki-

mi ön sıraya çıxır.

Ortada olan mühüm suallardan biri isə dəhlizin işləmə mexanizmidir. Fərqli dövlətlər bu “formatı” fərqli şəkildə, daha çox öz məqsədlərinə uyğun şəkildə tənzimləməyə çalışsa da, Azərbaycanın burada da özünəməxsus mövqeyi var. Biz, azad, təhlükəsiz keçid məsələsində ısrarlıyıq.

Niyə Barrak “danışdı”?

Görünən budur ki, Zəngəzur dəhlizinin cəlbədiciliyi hətta okeanın digər sahilləri üçün də böyük maraq kəşb edir. Belə ki, ABŞ-ın Türkiyədəki səfiri Tom Barrak Nyu-Yorkda keçirilən brifinq zamanı deyib ki, ABŞ Zəngəzur dəhlizinə nəzarəti öz üzərinə götürməyi təklif edib. O, hər iki tərəfin - Azərbaycan və Ermənistanın dəhlizlə bağlı müxtəlif təkliflər etdiyini bildirib. “Bu halda ABŞ deyir: Yaxşı, biz onu təhvil alacağıq. Bizə 32 kilometr yolu 100 illik nəzarət üçün verin”. Onun sözlərinə görə, ABŞ Zəngəzur dəhlizini nəzarətə götürsə, tərəflər buradan rahatlıqla istifadə edə bilərlər.

Qeyd edək ki, bu fikrin məhz Tom Barrak tərəfindən səsləndirilməsi də xüsusi bir anlam daşıyır. Çünki Barrak da tanınmış biznesmen və Donald Trampın köhnə dostudur. 78 yaşlı Barrak əslən Kaliforniyadandır, lakin Livan xristian ailəsindəndir - ərəb dilini mü-

kəmməl bilir. Bu isə ona Yaxın Şərqdə bir çox danışıqlarda kömək edir. 2017-ci ildə Barrak Trampın inauqurasiya komitəsinə rəhbərlik edib və onun ən yaxın məsləhətçilərindən biri olub. ABŞ-ın Türkiyədəki səfiri həm də Yaxın Şərq elitaları ilə yaxın əlaqələri ilə tanınır və Trampın ərəb dövlət başçıları ilə münasibətlərdə qeyri-rəsmi köməkçisi kimi şöhrət qazanıb. 2022-ci ildə o, xarici agent kimi qeydiyyatdan keçmədən BƏƏ üçün lobbiçilik etmək və FTB-yə yalan ifadələr vermək ittihamları ilə günahlandırılısa da, sonda bəraət alıb.

yaradaraq Zəngəzur dəhlizi məsələsində Moskvadan soruşmamağa çalışır. Məncə, ABŞ-ın Türkiyədəki səfiri sadəcə olaraq artıq razılaşdırılmış məsələləri dilə gətirib”, - deyən Zatulini yekunlaşdırıb.

Belə iddialar “siyasi qabaqdangəlməlik”dən uzağa gedə bilməz. Daima erməniperəst mövqedən çıxış edən Zatulini prosedə amerikalı diplomatın açıqlaması üzərindən daxil olmaq şanslarını araşdırır. Çünki Zatulini də yaxşı bilir ki, Azərbaycan hər zaman özünün milli maraqlarına istinad edir, özünün mənafeyini əsas götürür. Zəngəzur dəhlizi layihəsi də Bakının təşəbbüsü ilə irəli sürüldü və bu təşəbbüsün reallaşması Ermənistanın fərqli xarici güclərindən, o cümlədən də, Moskvanın orbitindən uzaqlaşmasına gətirib çıxaracaq. Bu isə heç kəmə, hətta Zatulinə belə sərf etmir - çünki belə olan halda, Cənubi Qafqaz strateji bölgə olaraq özünü güc mərkəzi kimi təsdiqləyəcək.

Azərbaycan isə bu güc mərkəzinin lideri kimi global gündəmi müəyyənədləyəcək.

Avropa tələsir...

Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı ABŞ və Rusiya ilə paralel Avropanın da maraqlarına diqqət yetirmək olar. Təsədüfi deyildi ki, yaxın keçmişdə Qədr Avropa da dəhlizə “nəzarət”lə bağlı təkliflər irəli sürürdü. Hətta Fransa özünün bir neçə “müstəqil” şirkətinin bu missiyanı üstlənmə imkanlarını irəli sürmüşdü. Həmin dövrdə də Azərbaycan buna qətiyyətlə etiraz etmiş, prosesin axarının məhz Bakının iradəsi əsasında müəyyənəldiyini növbəti dəfə ortaya qoymuşdu.

İndiki halda, Avropa İttifaqı, dolaşması ilə Fransa çox narahatdır. Əbu-Dabi görüşünün ardından Paşinyanın Brüssel-Paris marşrutu üzrə hərəkəti də bunu təsdiqləyir. Bəlli olduğu kimi, erməni baş nazirdən tələb olunan izahatlardan biri və bəlkə də birincisi Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı olub. Bu

Ağ Evin marağı: Cənubi Qafqazda yeni dönmə...

Bəli, Zəngəzur dəhlizi yeni nizam üçün yeni iqtisadi transformasiya sayılır - başqa sözlə, bu yol Şərq üçün Qərb yolu, Qərb üçün isə Şərq yoludur. Azərbaycan isə apardığı uğurlu siyasi kurs nəticəsində Cənubi Qafqazı bütövlükdə, mühüm bir geostrateji məkan səviyyəsinə qaldırıb - bölgəni yeni siyasi, iqtisadi və ticari dövrün “açar bölgəsi”nə çevirməyi bacarıb. Azərbaycan yeni iqtisadi-siyasi xəritə təqdim edir - burada təhlükəsizliyin təmini, iqtisadi əməkdaşlıq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, yeni platformaların qurulması öncül yerləri tu-

isə onu göstərir ki, Aİ də hələ ki, “nələrə-sə” ümid edir və ya Zəngəzur dəhlizinin açılmasından “pay” umur.

Bu da təsadüfi deyil. Diqqət yetirsək, Zəngəzur dəhlizi ABŞ ilə müqayisədə Avropa üçün daha

strateji anlam kəsb edir. İstər yükdaşımalarında, istərsə də digər ticarət mübadilələrində ən qısa yolun seçilməsi Avropaya iqtisadi baxımdan da böyük mənfəət vəd edir. Bir neçə ay öncə Almaniya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer Bakıda keçirilən mətbuat konfransındakı çıxışında bildirmişdi ki, Azərbaycan inkişaf edərək mühüm məkana çevrilib və buradan olduqca vacib ticarət yolları keçir, öz növbəsində həmin amil dünyanın birləşməsinə əsas ola bilər: “Biz iqtisadi-ticarəti münasibətlərimiz haqqında danışdıq. Yalnız Mərkəzi Asiya ilə deyil, həm də Uzaq Şərqlə, o cümlədən Cənub-Qərbi Asiya və Çinlə Almaniyanın ticarət əlaqələrində ölkənizin rolu var. Bilirlik ki, hazırkı mövcud yolların imkanları məhduddur. Ölkənizdən keçən yollar, həmçinin Orta Dəhlizin rolu alman iqtisadiyyatı üçün vacibdir, yaxşı perspektivdir və bu, daha maraqlı olacaq”.

tur. Azərbaycan böyük bir kommunikasiya xəttinin əsas stansiyalarını təyin edir.

Məhz bu qətiyyətli iradə bütün çətinliklərin öhdəsindən, ortadakı bütün “problemlərin” aradan qalxmasına şərait yaradır. ABŞ-ın bölgəyə bu qədər açıq kontekstdə maraq göstərməsi də məhz bu fenomenal üstünlüklərə əsaslanır. Bir müddət öncəyə qədər bölgə böyük güclərin maraq müstəvisində mübarizə meydanı idisə, bu gün irəli sürülən əməkdaşlıq təkliflərini eşidirik. Bayden-Blinken administrasiyası dövründə ABŞ rəhbərliyi qeyri-adekvat münasibətlə, birtərəfli mövqə ilə, başqa sözlə Ermənistanı özünün siyasi vassalı etməklə Cənubi Qafqazda sadəcə siyasi “boy göstərmək” istəyirdisə, artıq situasiya dəyişib. İktirəfli təmaslar Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərində yeni konturlar müəyyənəldirib:

- Birmənalı şəkildə qəbul olunur ki, Bakının iradəsindən kənar bölgədə hər hansı mümkün hərəkət trayektoriyası cızmaq mümkün deyil;
- Sülh müqaviləsi imzalanacaq: Bakının irəli sürdüyü şərtlər və reallıqlar fonunda;
- Türkiyə-Azərbaycan birliyi regionun əsas güc mərkəzi kimi qəbul edilir;
- Nəhayət, Zəngəzur dəhlizinin “açarı” məhz Azərbaycanın əlindədir...

Türkiyə və Suriya vasitəsilə Yaxın Şərq perspektivi...

Bəli, yeni nizamın ən təhlükəsiz marşrutu sayılan Zəngəzur dəhlizi regionda perspektivi yüksək görülməli əməkdaşlıq platformaları formalaşdırır. Nəzərə alsaq ki, Suriya-Türkiyə-Azərbaycan əməkdaşlığı da gündəmədir, bu mənada da Zəngəzur dəhlizi yeni ötürücü məsuliyyət üstləmə bilər. Başqa sözlə, dəhliz Avropa ilə Asiyayı birləşdirməklə yanaşı, Yaxın Şərq regionunun da adicəkilən qütblərlə əlaqəsini genişləndirəcək. Türkiyə vasitəsilə təkcə Avropaya deyil, eləcə də Yaxın Şərqə çıxış imkanı qazanacaq layihə tərəfdaşları bu üstünlükdən də yararlanmalı olacaqlar. Nəticə etibarilə, Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizinin mühüm bir komponenti halına gələcək Zəngəzur dəhlizinin reallaşması dünya üçün yeni iqtisadi reallıqlar vəd edir. Ona nəzarət isə Bakının iradəsindən kənar mümkün deyil...

Pərviz SADAYOĞLU

Zatuluni “dindirən” amil...

Siyasi analitiklər bu günün mənzərəsində sülh müqaviləsinin razılaşdırılması imkanlarını Zəngəzur dəhlizinə nəzarət məsələsindən daha öndə qiymətləndirir. Bəlli olduğu kimi, əgər ABŞ bununla bağlı hansısa “təklif” irəli sürsə, Bakı ilə İrəvan müzakirələr apararsa, bozi dövlətlər bu mövzu haqda Ermənistan ilə ultimativ ritorika ilə danışır, buna özünün “haqqının” çatdığını düşünür. Diqqət yetirsək, ABŞ səfirinin açıqlamasına birinci reaksiya Rusiya Dumasının üzvündən - “məşhur” Konstantin Zatulindən gəldi. O bildirib ki, “ABŞ-ın Türkiyədəki səfiri Tom Berrikin Ermənistanla Azərbaycan arasında nəqliyyat dəhlizinin 100 illik icarəyə götürülməsi və bu yolla danışıqlara təkan verilməsi təklifi sadəcə siyasi blef deyil, real plan ola bilər”. Zatulini qeyd edib ki, ABŞ səfirinin bəyənətinin arxasında “hazırkı Azərbaycan və Ermənistan rəhbərliyinin bu variantla razılığı dayanır”.

“Düşünürəm ki, bu, tamamilə real perspektivdir. Hətta hesab edirəm ki, son vaxtlar Rusiya ilə Ermənistan və eləcə də Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlərdə baş verən gərginliklər məhz bununla əlaqədardır. Yeni Ermənistan və Azərbaycan tərəfi süni şəkildə gərginlik

“Müasir gənclik: milli dəyərlər, yeni düşüncə və gələcəyə baxış”

İyulun 16-da “Konstitusiya və Suverenlik İli” çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Mərkəzi Aparatının və YAP İsmayılı rayon təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə “Müasir gənclik: milli dəyərlər, yeni düşüncə və gələcəyə baxış” mövzusunda tədbir keçirilib.

Əvvəlcə tədbir iştirakçıları İsmayılı şəhərində Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edib, önünə gül dəstələri düzüblər.

Tədbirdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP İsmayılı rayon təşkilatının sədri Zaur Muradov gənclərin hər bir cəmiyyətin aparıcı qüvvəsi olduğunu deyib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan gəncləri ölkəmizin ümumi inkişafına mühüm töhfə verirlər. Z.Muradov qeyd edib ki, bundan sonrakı mərhələdə də onların üzərinə düşən əsas vəzifə müstəqil dövlətimizi və milli dəyərlərimizi qorumaqdan ibarətdir.

Tədbirin moderatoru, YAP Mərkəzi Aparatının Gender siyasəti və gənclərlə iş şöbəsinin müdiri Zəkiyə Musayeva Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2025-ci ilin “Konstitusiya və Suverenlik İli” elan olunmasının əhəmiyyətindən bəhs edib. Z.Musa-

yeva qeyd edib ki, Azərbaycanda dövlət gənclər siyasətinin müəllifi Ulu Öndər Heydər Əliyevdir: “Ümummilli Lider hər zaman Azərbaycan gəncliyinə böyük qayğı ilə yanaşıb. 2 fevral tarixinin Azərbaycanda Gənclər Günü elan olunması dahi şəxsiyyətin gənclərə verdiyi dəyərin parlaq ifadəsidir. Bu gün dövlət gənclər siyasəti Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Gənclərimiz bundan sonra da onlara göstərilən etimadı doğrultmalı, milli dəyərlərimizi qorumaqla daha uğurlu gələcək üçün çalışmalıdırlar”.

Çıxış edən YAP Vəteranlar Şurasının üzvü, Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri Tahir Rzaev bildirib ki, bu gün Azərbaycanda yüksək intellektual səviyyəyə, vətənpərvərlik hissəsinə, milli düşüncəyə malik gənclər formalaşıb: “Prezident İlham Əliyev tərəfindən gənclərə diqqət və qayğı göstərilməsi, qəbul olunmuş proqramlar dövlətin uzaqgörən siyasətinin göstəricisi kimi qiymətləndirilməlidir. Gənclər siyasəti gənc nəslin ictimai-siyasi həyatdakı rolunun artmasına, ölkənin aparıcı qüvvəsinə çevrilməsinə, bütövlükdə, kreativ gəncliyin formalaşmasına şərait yaradıb. Dövlətin gənclərə dəstək və diqqət göstərməsinin nəticəsində Azərbaycan gəncliyində özünə, öz gücünə, istedadına inam hissi artıb. Bu prosesdə gənclərimizin milli-mənəvi dəyərlərimizə sadiqliyi, bu dəyərlərə ehtiramı xüsusi vurğulanmalıdır”.

YAP Gənclər Birliyinin üzvü, Milli Məclisin deputatı Səbina Xasayeva isə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun tarixi Qələbəsinin milli kimliyimizin, vətənpərvərlik və dövlətçilik dəyərlərimizin real təzahürü olduğunu deyib.

O qeyd edib ki, Azərbaycan Ordusunun sıralarındakı Vətən uğrunda mətanətlə vuruşan qəhrəman gənclərimiz öz adlarını xalqımızın ən yeni tarixinə qızıl hərflərlə yazdılar. Məhz onların rəşadəti sayəsində əldə olunan şanlı Zəfər ölkəmizin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etdi, xalqımız otuz illik həsrətdən sonra tarixi torpaqlarımıza qovuşdu. “Həmin gənclərin mütləq əksəriyyəti Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham

Əliyevin hakimiyyəti dövründə formalaşmış gənclərdir. Gənclərimiz Vətən uğrunda döyüşlərlə yanaşı, arxa cəbhədə də yüksək fəallıq göstərib, ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin, işğalçı Ermənistanın əzəli torpaqlarımızda törətdikləri vandallıq aktlarının beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılmasında fəal iştirak ediblər. Beləliklə, gənclərimiz bu müqəddəs mübarizədə milli dəyərlərimizə nə qədər sadiq olduqlarını bir daha təsdiqlədilər”, - deyə S.Xasayeva vurğulayıb.

Tədbirdə, həmçinin İsmayılı rayonu üzrə təhsil sektorunun müdiri Rəşid Məmmədli və rayonun Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzinin direktor müavini Nəriman Osmanlı çıxış edərək ölkədə aparılan məqsədyönlü gənclər siyasətindən və bu istiqamətdə atılan addımlardan, qarşıda dayanan vəzifə hədəflərdən danışdı.

İnteraktiv formada davam edən tədbirdə iştirakçıların sualları cavablandırılıb.

Daha sonra partiya sıralarına yeni qəbul olunan şəxslərə üzvlük vəsiqələri təqdim olundu.

Tədbir Yeni Azərbaycan Partiyasının Himninin səsləndirilməsi ilə başa çatıb.

SOCAR tarixində bir ilk...

Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) tarixində bir ilk yaşanıb. Belə ki, “Moody’s”

Beynəlxalq Reyting Agentliyi SOCAR-ın investisiya oluna bilən dərəcəyə keçidini nəzərdə

tutan uzunmüddətli emitent reytingini Baa3 (sabit) dərəcəsinə yüksəldib. SOCAR-dan bildirilib

ki, şirkətin sağlam maliyyə göstəriciləri, qurumda şəffaflığın və hesabathılığın gücləndirilməsi və təkmilləşdirilmiş korporativ idarəetmə mexanizmlərinin formalaşdırılması reytingin yüksəldilməsinə təsir edən əsas amillər

dir. “Moody’s” 2010-cu ildən SOCAR ilə kredit reytinglərinin verilməsi üzrə əməkdaşlığa başlayıb və hazırkı Baa3 reytingi indiyədək əldə edilməmiş ən yüksək dərəcədir.

Ölkə üzrə makroiqtisadi mühitdəki yaxşılaşma

Qeyd olunan reyting artımı Azərbaycanın suveren reytinginin “Baa3” səviyyəsinə yüksəldilməsi ilə (4 iyul 2025) uzlaşdırılır və SOCAR-ın dövlətlə sıx maliyyə əlaqələrini, ölkə iqtisadiyyatında strateji əhəmiyyətini və makroiqtisadi mühitdəki yaxşılaşmanı əks etdirir. Maliyyə Nazirliyinin məlumatına əsasən, “Moody’s Ratings” beynəlxalq reyting agentliyi bugünlərdə Azərbaycanın suveren kredit reytingini “Ba1” səviyyəsindən “Baa3” səviyyəsinə (investisiya səviyyəsi) yüksəldərək reyting üzrə proqnozu “müsbət” saxlayıb. Aparıcı 3 beynəlxalq kredit reyting agentliyindən biri olan “Moody’s”-un yaydığı məlumatda qeyd olunur ki, yeni reyting üzrə müsbət proqnoz ölkədə davam etdirilən islahatların fonunda iqtisadiyyatın və fiskal sahənin neft-qaz sektorundan asılılıq göstəntilərinin azalmasını əks etdirir. Həmçinin pul-kredit siyasətinin təkmilləşdirilməsi, maliyyə sektorunda tənzimləmələr, dövlət maliyyə idarəçiliyi və ictimai infizbatı proseslərdə şəffaflığın artırılması istiqamətində aparılan islahatlar institusional idarəetmənin daha da yaxşılaşacağına əsas verir.

Beynəlxalq reyting agentliyi qeyd edir ki, Azərbaycanın güclü fiskal mövqeyi, möhkəm makroiqtisadi sabitliyin global şoklar və neft qiymətlərinin dəyişikliyi dövründə davamlı olaraq qorunması fiskal dayanıqlığı getdikcə möh-

kəmləndirir. Müsbət proqnoz, eləcə də hesabathılıq sahəsində davam edən potensial inkişafı da əhatə edir. Xarici investisiyaların cəlb edilməsi istiqamətində söyləyən genişlənmə, hüquqi və tənzimləyici çərçivələr üzrə islahatlar davam edir ki, bu da şəffaflıq və hesabathılığın gücləndirilməsini şərtləndirir.

“Moody’s”-un qənaətinə görə, Azərbaycanın bölgədə nəqliyyat və “yaşıl enerji” mərkəzi kimi mövqeyini möhkəmləndirmək yönündə davamlı səyləri

nəqliyyat-logistika, tikinti və turizm kimi qeyri-neft sektorlarında davamlı və əhəmiyyətli artımlara imkan verir. Respublikamızın əlverişli coğrafi mövqeyə malik olması və Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu - Orta Dəhlizdə artan fəaliyyəti isə logistika sektorunun inkişafını və iqtisadiyyatın digər sahələrinə müsbət təsir göstərərək böyük investisiyaların cəlbini sürətləndirir.

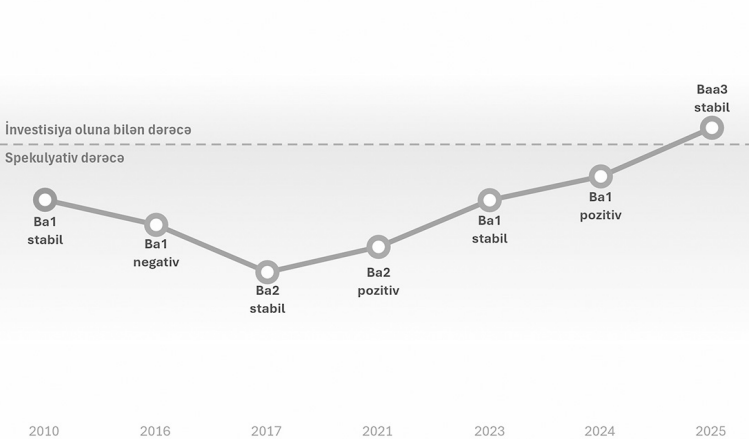
Dörd il ərzində ardıcıl müsbət azad pul axını

“Moody’s”-in ölkə və SOCAR üzrə dəyərləndirməsi bir-birini tamamlayır. Beynəlxalq səviyyəli agentlik qeyd edir ki, zəif neft-qaz bazarına baxmayaraq, SOCAR son illərdə maliyyə intizamını və səhmdar qərarlarında dayanıqlılığını artırıb. Şirkətin 2023-cü ildə “Moody’s”-a əsasən tənzimlənmiş faizsiz əməliyyat gəlirliliyi 9,1, 2024-cü ildə isə 10,1 faiz təşkil edib. Bu göstərici

2022-ci ildə 11,8, 2021-də 8,7 və 2020-də isə 6,2 faiz olub. SOCAR ardıcıl dördüncü il ərzində müsbət azad pul axını (FCF) formalaşdırıb. Dərc olunan reyting həmçinin şirkətin etibarlı kredit göstəricilərinə və sağlam likvidlik mövqeyinə malik olduğunu təsdiqləyir.

Reyting agentliyi SOCAR-ın davamlı olaraq beynəlxalq əməkdaşlığı genişləndirməsini də nəzərə alır. Qeyd edək ki, SOCAR beynəlxalq upstream fəaliyyətlərini genişləndirərək

SOCAR - Moody's Kredit Reytingi

SOCAR dekarbonizasiya hədəflərinə sadiqliyini nümayiş etdirir

Hazırda dekarbonizasiya dünyada ən aktual çağırışlardan biridir. Beynəlxalq səviyyəli milli şirkətimiz olan SOCAR da fəaliyyətini bu istiqamətdə qurub. Qurumun dekarbonizasiya proqramı 2050-ci ilə qədər “xalis sıfır” emissiya hədəfinə nail olmaqdır. Artıq bu istiq-

zamanı elan olunan dekarbonizasiya hədəflərinə sadiqliyini nümayiş etdirərək MSCI tərəfindən BBB ESG (Environment, Social and Governance - Ətraf mühit, Sosial və İdarəetmə) reytingi alıb. ESG üzrə ilkin BBB reytingi SO-

mətdə genişmiqyaslı fəaliyyətlərə start verilib. Dekarbonizasiya məsələləri şirkətin bütün seqmentlərini və fəaliyyət göstərdiyi bütün coğrafiyalarda ciddi şəkildə nəzərə alınır.

SOCAR ötən il özünün COP28 zamanı elan olunan dekarbonizasiya hədəflərinə sadiqliyini nümayiş etdirərək MSCI tərəfindən BBB ESG (Environment, Social and Governance - Ətraf mühit, Sosial və İdarəetmə) reytingi alıb. ESG üzrə ilkin BBB reytingi SO-

CAR-ın karbon emissiyalarının və tullantılarının azaldılması, ictimaiyyətlə əlaqələr, biomüxtəliflik, sağlamlıq və təhlükəsizlik, idarəetmə və şəffaflıq sahələrində əldə etdiyi nailiyyətlərin təsdiqidir.

SOCAR Xəzər regionunda bu reytingi əldə edən ilk enerji şirkəti olmaqla bu göstərici üzrə əksər milli neft şirkətləri ilə müqayisədə daha üstün yer tutur.

Ətraf mühit, sosial siyasət və idarəetmə çərçivəsinin təkmilləşdirilməsini və həyata keçirilməsini əhatə edən intensiv proseslərin nəticəsi olan bu reyting SOCAR-ın davamlı və dayanıqlı inkişaf strategiyasının, o cümlədən ətraf mühit, sosial siyasət və idarəetmə məsələlərində planlarının uğurla həyata keçirilməsinə təkan verəcəkdir.

Mübariz FEYİZLİ

Avqustun 31-dək...

Rəsmi Tbilisiyə vaxt qoyuldu

Ayrı-ayrı Avropa təsisatları ilə Gürcüstan arasında çatlar dərinləşməkdə davam edir. Son bir ildə Avropa Şurası Parlament Assambleyası rəsmi Tbilisinin siyasi kursunu hədəfə alan bir

neçə qərəzli qətnamə qəbul edib. Eyni zamanda, bir vaxtlar Gürcüstanı yanaşmada xüsusi həssaslıq sərgiləyən, bu ölkəni öz sıralarına qatmaq vədləri verən Avropa İttifaqı (Aİ) indi ta-

mam əks mövqedən çıxış edir. Qurum indiyədək Gürcüstan -Aİ yaxınlaşmasında əldə olunan razılaşmalardan geri çəkilib, etimad bağları bir-birinin ardınca qırılır.

Vizasız gediş-gəlişin ləğvi gündəmdə

Kollektiv Qərbin milli dövlətləri ram etmək siyasətində cəmiyyətlərin şirmikləndirici vasitələrlə ələ alınması xətti xüsusi yer tutur. Gürcüstan üçün belə “şirin qoğallardan” biri Avropa İttifaqı məkanının qapılarının bu ölkə vətəndaşlarının üzünə açılması oldu. Xatırladaq ki, Aİ və Gürcüstan arasında vizasız rejim 2017-ci il martın 28-də qüvvəyə minib.

Aradan illər ötəndən sonra isə vizasız rejim Gürcüstan üçün sözün əsl mənasında dəyənəyə, hakim komanda təmsilçilərinin də bildirdikləri kimi şantaj vasitəsinə çevrilib. Hazırda

Aİ ilə Gürcüstan arasında vizasız gediş-gəlişin ləğvi gündəmdə olan məsələlər sırasındadır. Bu günlərdə Avropa İttifaqı Gürcüstan hakimiyyətinə xəbərdarlıq edib ki, əgər Brüsselin irəli sürdüyü bir sıra şərtlər, o cümlədən etiraz aksiyalarında iştirak etdiklərinə görə həbsə alınmış şəxslərin azad olunması tələbi yerinə yetirilməzsə, Gürcüstan Avropa İttifaqı ölkələri ilə mövcud vizasız gediş-gəliş hüququndan məhrum edilə bilər.

Bununla bağlı iyulun 15-də Avropa İttifaqının Xarici İşlər Nazirləri Şurasının iclasında geniş müzakirələr

aparılıb. Lakin iclasda Aİ Xarici İşlər Nazirləri Şurası hər hansı bir qərar qəbul edə bilməyib.

Aİ-nin xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi Kaya Kallas Xarici İşlər Nazirləri Şurasının toplantısından sonra bildirib ki, nazirlər Gürcüstanla bağlı vizasız rejimin, assosiasiya haqqında sazişin dayandırılması və sanksiyalar daxil olmaqla müxtəlif variantları müzakirə ediblər. Ali nümayəndə qeyd edib ki, “Gürcü Arzusu”nun demokratiyaya hücumları daha da şiddətlənir və Gürcüstanın demokratiyadan uzaqlaşmasının nəticələri olacaq. Aİ-də hesab edirlər ki, vizasız rejim qurum tərəfindən verilmiş bir imtiyazdır və onun davam etməsi konkret şərtlərin icrasından asılıdır.

Aİ Gürcüstan hakimiyyətinə verilən tövsiyələrin yerinə yetirilməsi üçün cari il avqustun 31-dək vaxt verib.

parça olmuş Gürcüstanın suverenliyinin təmin edilməsi üçün ATƏT və AŞ hansı real addımları atıblar? Avropa institutları “LGBT+” icmasının hüquqlarını qorumaq üçün göstərdikləri qətiyyəti Gürcüstanın ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin bərpası məsələsində nə üçün sərgiləmir?

Ərazi bütövlüyü, suverenliyi pozularkən ATƏT-dən, Avropa Şurasından real əməli dəstək görməyən Gürcüstanın indi də daxili sabitliyi pozulursa, cəmiyyətin dayağı olan ailə institutu yad təmayüllü cərəyanlar vasitəsilə çökdürülsə, dövlət bu təhlükənin qarşısını almaq üçün addım atmalı deyilmə? Cəmiyyətin sabitliyini, sağlamlığını qorumaq yönündə addımlar atdığı üçün Gürcüstan ittihamlarına və sanksiyalara məruz qalmalıdır?

qədr narahat qalır?

Gürcüstan Avropa strukturlarına, o cümlədən Avropa Əməkdaşlıq və Təhlükəsizlik Təşkilatına (ATƏT), yaxud Avropa Şurasına ona görə üzv olmayıb ki, gəlib burada “LGBT+” hərəkatını, yaxud, “Radikal feminizm”i stimullaşdırınsınlar, ailə institutunu dağıtsınlar. ATƏT-ə, AŞ-na üzv olmaqda məqsəd ölkənin təhlükəsizliyinə təminat almaqdır, demokratik inkişaf yolunda dəstək qazanmaqdır. Bu gün ərazisi param-

Qrantlarla ələ alınan QHT-lər

Ötən il qonşu Gürcüstanda milli maraqların qorunmasını hədəfləyən qanunların qəbulu, həmçinin parlament və prezident seçkiləri zamanı baş verənlər ölkədə xarici dairələrə bağlı olan geniş agentura şəbəkəsinin formalaşdığını və bunun dövlətçilik üçün ciddi təhdidlər yaratdığını bütün ciddiliyi ilə ortaya qoydu. Qərbdə “yumşaq güc” - qrantlar müqabilində ələ alınan qeyri-hökumət təşkilatları üzərindən formalaşdırılan “beşinci kolon” vasitəsilə milli dövlətlərə təsir göstərmək, oyuncaq rejimlər qurmaq uzun tarixə malik bir ənənədir.

Faktlar təsdiqləyir ki, qonşu Gürcüstan da bu pis ənənədən kənarda qalmayıb və hətta demək mümkündür ki, Cənubi Qafqaz coğrafiyasında Qərbin məkrli planlarının mərkəzində dayanıb. Son seçkilərdə ardıcıl olaraq inamlı qələbələr qazanıb “Gürcü Arzusu - Demokratik Gürcüstan” Partiyasının qurduğu hökumət anlayır ki, milli dövlətçiliyi xilas etmək, real müstəqilliyə nail olmaqdan ötrü vəziyyəti köklü şəkildə dəyişmək zərurətdir və bunu nəyin bahasına olursa olsun, etmək lazımdır.

Vəziyyətin ciddiliyini bütün miqyası ilə göz önündə canlandırmaqdan ötrü qonşu ölkənin vətəndaş cəmiyyəti sektoruna nəzər salaq. Mənzərə həqiqətən heyvət doğurur. 2024-cü ilin məlumatına əsasən, burada aktiv fəaliyyət göstərən 25 min qeyri-hökumət təşkilatı var. Gürcüstanın 3,7 milyon əhalisi olduğunu nəzərə alsaq, bu, dünyada adambaşına düşən ən yüksək göstəricilərdən biridir, yəni hər 148 Gürcüstan vətəndaşına, demək olar ki, bir QHT düşür. Narahatlıq

Donald Tramp Qəzzada atəşkəsə nail olacaqmı?

Hazırda ABŞ İsrail ilə HƏMAS arasında atəşkəsin əldə olunmasına çalışır. Prezident Donald Trampın iyulun 16-da Qətərə gerçəkləşən sə-

fəri də bu məqsədi daşıyır. Səfər çərçivəsində o, Qəzza zolağında atəşkəsi və İran ətrafındakı vəziyyəti müzakirə edib.

Tərəflərin şərtləri razılaşmaya mane olur

Səfər zamanı əsas diqqət mərkəzində Qəzza zolağında vəziyyət olub. ABŞ lideri HƏMAS tərəfindən Qəzza sektorunda saxlanılan İsrail girovlarının azad edilməsinə nail olmaq istəyir. Xatırladaq ki, iyulun 6-da İsrail ilə HƏMAS hərəkatı arasında Qəzza zolağında atəşkəsin əldə olunması ilə bağlı dolayı danışıqların ilk raundu nəticəsiz başa çatmışdı. Nümayəndə heyətləri arasında danışıqlar Qəterin paytaxtı Dohada baş tutmuşdu. Bununla belə, bir neçə gün öncə Donald Tramp Qəzza zolağında vəziyyətin bir həftə ərzində həll oluna biləcəyini bəyan etdi. Ağ Ev rəhbəri Fələstin anklavında atəşkəsə bağlı danışıqların gedişi ilə bağlı sualı cavablandırarkən deyib: “Qəzza ilə bağlı danışıqlar davam edir və ümid edirəm ki, biz gələn həftə ərzində nizamlanmaya nail olacağıq. Nə baş verəcəyini görəcəyik”.

Trampın Qətərə budəfəki səfəri də prosesin davam etdiyini təsdiqləyir. Bu yaxınlarda ABŞ-da səfərdə olarkən İsrailin Baş naziri Benyamin Netanyahu da ölkəsinin Qəzza zolağında münaqişənin diplomatik yolla həllinə razı olduğunu qeyd etmişdi. Onun sözlərinə görə, İsrail anklav-

da 60 günlük atəşkəsə razıdır, lakin tam demilitarizasiyada və Fələstinin radikal HƏMAS hərəkatının sektorda hakimiyyətdən uzaqlaşdırılmasında ısrarlıdır. Baş nazir bildirib ki, diplomatiya nəticə verməyə, İsrail bu məqsədə hərbi yolla nail olmaq niyyətindədir. O qeyd edib ki, iyulun 9-da Qəzzada saxlanılan girovların bir qrup qohumu ilə ABŞ-dakı görüşdə bu mövqeyini açıqlayıb: “Biz bütün oğurlanmış insanları geri qaytarmaqda qərarlıyıq, bu barədə onlara dedim. Onlara dedim ki, biz indi 60 günlük atəşkəs müqabilində diri və ölü girovların yarısını azad etməyə çalışırıq. Atəşkəsin əvvəlində biz müharibənin daimi dayandırılması, yəni daimi atəşkəs haqqında danışıqlara başlayacağıq. Buna nail olmaq üçün irəli sürdüyümüz minimum şərtləri yerinə yetirmək lazımdır: HƏMAS silahı yerə qoyur, Qəzza silahsızlaşdırılır, HƏMAS-ın daha idarəetmə və ya hərbi potensialı olmur. Bunlar bizim əsas şərtlərimizdir”. O əlavə edib ki, Trampın dünyada və xüsusilə Yaxın Şərqdə sülh və təhlükəsizliyə nail olmaq söylərini yüksək qiymətləndirir.

Qəterin planı yenidən gündəmə gəlib

Yeri gəlmişkən, Fələstinin radikal HƏMAS hərəkatı Qəterin 2025-ci ilin yanvarında İsrail Silahlı Qüvvələrinin Qəzza zolağından çıxarılmasını üçün təklif etdiyi plana qayıtmağa hazır olduğunu və kiçik güzəştlərə gedə biləcəyini bəyan edib. Bu barədə “Al Arabiya” telekanalı Fələstin mənbələrinə istinadən məlumat yayıb. Qeyd olunub ki, “HƏMAS” nümayəndələri Dohadakı məsləhətləşmələr zamanı Qəter təmsilçiləri tərəfindən 2025-ci ilin əvvəlində İsrail ordusunun Qəzza zolağından çıxarılması planı ilə bağlı müzakirələrə qayıtmağa hazır olduqlarını bildiriblər. Sənəd yəhudi dövlətinin qonşularının Fələstin anklavının sərhədindən 700 metr dərinlikdə, həmçinin sektorun müəyyən ərazilərində 400 metr dərinlikdəki mövqelə-

rindən çıxarılmasını nəzərdə tutur.

Mənbələr vurğulayıb ki, HƏMAS bu planın bəzi məqamlarını tənzimləmək baxımından düzəlişlər edə bilər. Eyni zamanda, hərəkat Rəfah və Xan-Yunis şəhərləri arasında şərqdən qərbə doğru Qəzza zolağından keçən “Maraq” deyilən oxda İsrail bölmələrinin qorunub saxlanması ilə tamamilə rədd edir. Hərəkatın rəhbərliyi hesab edir ki, İsrail hərbiçilərinin ərazidə olması 400 minə yaxın Fələstinlinin Rəfaha qayıtmasının qarşısını alacaq.

Bütün bunların fonunda ABŞ Prezidentinin Qətərə səfəri zamanı apardığı danışıqlar Qəzza zolağında atəşkəsə nail olmaq üçün ümidləri artırıb.

N.BAYRAMLI

MÜBARİZ

lar Partiyası daxilində gedən şiddətli mübarizədən sonra Aİ-ni tərk etdi - Aİ-dən ayrılmaqla bağlı kampaniyanın ən tanınmış simalarından olan Boris Conson ölkədə hakimiyyətə gəldi.

Amma deyəsən, vəziyyət dəyişir - iki həftə əvvəl Polşa Prezidenti Donald Tuskun Britaniya mediasına Bretun (Britaniya + qayıdış) neologizmini xatırlatması Londonun kontinental qonşuları ilə yenidən birləşməsinə ümid yaradır...

Yunis ABDULLAYEV

18-ci sanksiya paketi ilə bağlı bir müddət əvvəl
açıqlama verən Avropa Komissiyasının (AK) rəhbəri

Müzakirələr dondurulub...

ABŞ Senatının Rusiyaya qarşı hazırladığı qanun layihəsinin “taleyi” qeyri-müəyyəndir

Donald Tramp ABŞ-da hakimiyyətə gəldiyi ilk vaxtlarda Rusiyaya qarşı loyal münasibət sərgiləməyə, hazırda Moskvanın mövqeyindən narazıdır. Buna səbəb Rusiyanın Ukrayna məsələsi ilə bağlı Vaşinqtonun təkliflərini qəbul etməməsidir. Buna görə də, ABŞ Prezidenti son zamanlar Rusiyaya qarşı yeni sanksiyaların tətbiq olunmasına müsbət yanaşır.

Qeyd edək ki, Rusiyaya qarşı sanksiyaların sortləşdirilməsinə dair qanun layihəsi ap-

relin əvvəlində Senat üzvlərindən ibarət ikipartiyalı qrup tərəfindən təqdim edilib. Sənədin əsas müəllifləri senatorlar Linds Qrem (Cənubi Karolinadan olan respublikaçı) və Riçard Blumental (Konnektikutdan demokrat) olub. Bu təşəbbüs digər məsələlərlə yanaşı, Rusiyadan neft-qaz, uran alan ticarət tərəfdaşlarına qarşı ikinci dərəcəli sanksiyaları nəzərdə tutur. Bu ölkələrdən ABŞ-a idxal 500 faiz idxal rüsumlarının tətbiqi təklif edilir.

Layihə sanksiyaların sərtləşdirilməsini nəzərdə tutur

ABŞ mətbuatı bir müddət öncə yazmışdı ki, Tramp yeni sanksiyaların qəbulu üzrə işlərin intensivləşdirilməsini dəstəkləyir. Nəsrə açıqlama verən senator Linds Qremin sözlərinə görə, Tramp Moskvaya qarşı sort addımlara hazırdır. Senator, həmçinin qeyd edib ki,

Prezident nə vaxt məsləhət bilsə...

gələni edəcəyik, strategiyamı Ağ Evlə və əlbəttə ki, Nümayəndələr Palatası ilə əlaqələndirəcəyik”.

Ekspertlər isə bu addımın Trampın Rusiya Prezidenti Putinə 50 gün vaxt verməsi ilə əlaqələndirir. Hesab edilir ki, 50 gün ərzində Rusiya Vaşinqtonun təkliflərini qəbul edərsə, yeni sanksiyalara ehtiyac qalmayacaq. Əks halda, qanun layihəsi Konqresdə müzakirəyə çıxarıla bilər.

onun həmmüəllifi olduğu sanksiya layihəsinin son variantı ABŞ Prezidentinə xarici siyasətində çeviklik təmin etmək üçün daha geniş imkanlar yaradır.

Senatda respublikaçı çoxluğunun lideri Con Tyun da təsdiqləmişdi ki, hazırda qanun layihəsinin irəli sürülməsinə “böyük maraq” var. Eyni zamanda, bu məsələdə qanunvericilərin fəaliyyəti Prezident administrasiyası ilə razılaşdırılır. Tramp da iyulun 8-də kabinetin iclasında bildirib ki, Rusiyaya qarşı yeni sanksiyaları nəzərdə tutan qanun layihəsinin Konqresdən keçməsinə razılıq vermək imkanını “çox ciddi şəkildə” araşdırır.

Lakin iki gün öncə Con Tyun bildirib ki, ABŞ Senatı Rusiyaya qarşı sanksiyaların sortləşdirilməsi ilə bağlı qanun layihəsinin müzakirəsinə başlamayacaq. “Politico” nəşri öz səhifələrində senatorun bu fikirlərinə yer verib: “Görünür, prezident indi sanksiyaların bəzilərinə təkbəşinə tətbiq etməyə çalışacaq. Nə vaxt prezident bunun ağılabatan olaçağı, ona bu danışıqlarda ehtiyac duyduğu əlavə təsir rıçağını verəcəyi qənaətinə gələrsə, onda biz bunu edəcəyik. Biz hazır olacağıq. Biz olimizdən

Bütün bunların fonunda Avropa liderləri dondurulmuş Rusiya aktivlərinə çıxışla bağlı plan hazırlayırlar. Rusiyaya qarşı sanksiyalar layihəsinin müəllifi, amerikalı senator Riçard Blumental bu barədə CBS telekanalına müsahibəsində deyib. Onun sözlərinə görə, Avropa ölkələrinin liderləri Rusiyanın dondurulmuş aktivlərinin heç olmasa bir hissəsinə çıxış əldə etmək istəyirlər. Riçard Blumental, həmçinin Avropa liderlərinin sanksiyalar məsələsində Vaşinqtonla “tam həmrəylik” nümayiş etdirdiyini və ABŞ tərəfindən müsadirə edilmiş 5 milyard dollarlıq aktivlərə də çıxış imkanının yarana biləcəyini vurğulayıb.

Bir müddət öncə, senator Linds Qrem Rusiya ilə iqtisadi əməkdaşlıq edən ölkələri tənqid edərək tezliklə onlara qarşı cavab tədbirlərinin tətbiq olunacağını bildirib. O, Hindistanı Rusiyadan ucuz qiymətə neft almaqda və daha sonra onu digər ölkələrə satmaqda ittiham edib. Bundan başqa, senator Rusiya Prezidenti Vladimir Putinə dəstəklərinin davam edəcəyi təqdirdə Hindistan və Braziliyanı bunun “ağır nəticələri” olacağı barədə hədələyib.

N.BAYRAMLI

Bizim müsahib

Alman əsilli rəssam Zinaida Mirzəzadə: Qoy bütün dünya bilsin ki, Azərbaycanda bütün sahələrdə inkişaf var

Azərbaycanın zəngin mədəniyyət məkanında özünəməxsus yaradıcılığı və sənət fəlsəfəsi ilə seçilən sənətkarlardan biri də Zinaida Mirzəzadədir. O, həm tətbiqi sənətin müxtəlif sahələrində uğurlar qazanmış, həm də elmi fəaliyyətini sənətlə birləşdirərək nümunəvi bir yaradıcılıq yolu formalaşdırır.

Zinaida Mirzəzadə Bakı Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının məzunudur və oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirib. Hazırda həmin ali məktəbdə saatbəsaçı müəllim kimi çalışır.

Bu gün o, Azərbaycan tətbiqi sənətinin ən maraqlı simalarından biri olaraq həm tələbələrində, həm də sərgilərdə öz əsərləri ilə tamaşaçıları düşündürməyi bacarır. Z. Mirzəzadənin yaradıcılığı milli sənət irsinin müasir ruhda yaşadılması üçün gözəl nümunəsidir. Beləliklə, müsahibəmizi oxucularımıza təqdim edirik.

- Sizi rəssamlığa gətirən ilk təkan nə oldu?

- Ailədə dörd övlad olmuşuq. 6 yaşım olanda atam xərçəng xəstəliyindən dünyasını dəyişdi, anam bizi tək böyüdü. 1993-cü ildə məktəb yaşlarda olanda anamın dəstəyi ilə qərara gəldim ki, Peşə Qızlar Liseyində moda sahəsi üzrə təhsil alım.

3 il təhsil alandan sonra İradə Qurbanova ilə Avstraliya moda evində işləməyə başladım. Rəhmətlik anam mənə məsləhət gördü ki, AD-RA-da təhsilimi davam etdirim. Beləliklə, 2005-ci ildə Rəssamlıq Akademiyasına Sənətsüənlik fakültəsinə qəbul olundum, eyni zamanda, paralel olaraq ekspert menecer kimi işlədim. Sonra magistratura təhsili aldım. Qeyd edirəm ki, həm bakalavr, həm magistr təhsilimi qırmızı diplomla başa vurmuşam.

- Bildiyim qədər o vaxtlar Azərbaycan dilini yaxşı bilmirdiniz. Çətin olmadı sizin üçün?

- Həmin ərəflərdə Akademiyadan mənə iş təklifi gəldi, qeyd etdiyiniz kimi Azərbaycan dilini yüksək səviyyədə bilmirdim. Lakin işə başlamaq üçün dil öyrənmək şərt idi. Anamın dəstəyi ilə qərara gəldim ki, Azərbaycanda dövlət dilini yüksək səviyyədə bilməliyəm. Öz üzərində çalışdım, xeyli kitablar oxudum, insanlarla ünsiyyətə oldum və noticə gözlədiyimdən də yaxşı alındı. Sonradan doktoranturaya qəbul oldum.

- Hazırkı zirvəyə çatmağınızda kimlərin dəstəyini aldınız?

- Bilirsiniz, mən öz üzərində dayanmadan çalışmışam. Akademiyada oxuduğum və işlədiyim vaxtlarda fəaliyyətimə verən dəyərə görə qəzetiniz vasitəsi ilə Ömər Eldarova və Natiq Əliyevə dərin təşəkkürümü bildirirəm. Onlar mənim zəhmətimi yüksək səviyyədə dəyərləndiriblər, bu mənə daha da çox motivasiya verir. Qeyd edirəm ki, hazırda akademiya saat hesabı müəl-

im kimi çalışıram.

- Ananız alman olub?

- Bəli, anamın anası rus, atası isə alman olub. Lakin ata tərəfdən nənə rus və babası isə azərbaycanlı olub. Qeyd edirəm ki bu vaxta kimi qazandığım bütün uğurlarımı anama həsr etmişəm. Çünki mənim bu zirvəyə çatmağım üçün anam əlindən gələnlə hər şeyi etdi. Onu da bildirim ki, bir neçə millətin qan qarışığı olsa da, özümü azərbaycanlı kimi hiss edirəm. Mənim Vətənim Azərbaycanıdır.

- Ən çox hansı texnikada işləməyi xoşlayırsınız?

- Daha çox müxtəlif qarışıq texnikalarla işləyirəm, məsələn dekorativ tətbiqi sənət üzərində işləməyi çox sevirəm. Hansısa bir əsəri çəkəndə müxtəlif rəsamlara müraciət edirəm. Düşünürəm ki, hər bir rəssam özünü müxtəlif texnikalarda yoxlamalıdır. Uğursuz alınsa belə, bu onlar üçün böyük təcrübə olacaq.

- Məsələn kimlərin adlarını çəkə bilərsiniz?

- Salvador Dali, Vinsent Van Qoqh, Manet və s, milli rəsamlardan Əzim Əzimzadə, Bəhrüz Kəngərli, Səttar Bəhlulzadə və s.

- Gənc rəsamlardan ad çəkmək istəmirsiniz?

- Kifayət qədər istedadlı gənc rəsamlarımız var, etiraf edirəm ki, ad çəkməkdə çətinlik çəkirəm. Çünki birini desəm, o birisi qalacaq. Onların işləri biri birindən gözəldir. Qeyd edərdim ki, ümumiyyətlə, Azərbaycanda yaradıcı insanlar çoxdur.

- Rəssam kimi fəaliyyət göstərmək qadın olaraq sizin üçün hansısa çətinliklər yaratdı?

- Mənim üçün yox.

- Əsərlərinizdən hansı sizin daxili dünyanızı ən yaxşı əks etdirir?

- “Van Qoqh” əsərimi çox xoşlayıram. Eyni zamanda, “Günəbəxan” əsərimin adını çəkə bilərəm. Rəsm çəkmədən öncə bir çox rəsamların əl işlərini araşdırıram, kimdənsə rəngkarlıq, kimdənsə qrafika götürürəm. Onlardan ilhamlanıram. Bir rəssam öz dəst-xəttini tapmaq istəyirsə, digər rəsamların həyat tərzini, tarixi, üslubunu öyrənməlidir. Bəzən buna plagiatlıq kimi də baxırlar. Lakin öz dəst-xəttini tapmaq müəyyən vaxt tələb edir. Öz yerini tutana kimi digər rəsamların işlərindən mütləq yararlanmaq lazımdır.

- Beynəlxalq sərgi və müsabiqələrdə iştirakınız və qazandığınız uğurlar barədə nə deyə bilərsiniz?

- İspaniyada Salvador Dali Beynəlxalq müsabiqəsində, Almaniya-da, İtaliyada müxtəlif müsabiqələrdə iştirak etmişəm. Fransa, London və Almaniya-dan rektorumuz adına təşəkkürnamə almışdım. Mükafat hər bir yaradıcı adam üçün bir motivasiyədir. Orada qalib olanda təkcə özümü yox, eyni zamanda, Azərbaycanı tanıtmış oluram. Vətənim xarici ölkələrdə təmsil etmək, uğurla ölkəmə qayıtmaq mənim üçün böyük fəxrdir. Qardaşım Qarabağ müharibəsində qazi olub. O, könüllü gedib Vətən üçün canını necə verib, mən də öz səhməmlə ölkəmi uralmaq istəyirəm. Qoy bütün dünya bilsin ki, Azərbaycanda bütün sahələrdə inkişaf var.

- Abstrakt və ya realist üslub arasında sizə daha yaxın olan hansı üslubdur və niyə?

- Bilirsiniz, realistik üslubu çox gözəl üslubdur, lakin realist şəkil çəkmək üçün kifayət qədər təcrübə lazımdır. Bəzən realist üslubda çəkirəm, lakin buna zaman lazım olduğunu hiss edirəm. Nə qədər əsər gözəlinə alınsa da, sanki orada bir çatışmazlıq görürəm. Buna görə də daha çox abstrakt çəkməyə üstünlük verirəm. Şəkilə psixoloji olaraq yanaşmağı sevirəm.

- Qeyd etdiniz ki, Azərbaycan dilini universitet dövrələrdə öyrənməyə başladınız. Çətin olmadı?

- İlk növbədə nağıllardan başladım. Məsələn, “Tık tık xanım”, “Tülkü həccə gedir”, “Düyməcik”, və s. Sonra yavaş - yavaş milli filmlərə baxmağa başladım. Milli filmlərdən “Məşədi İbad”, “Qaynana”, “O, olmasın, bu, olsun” və s.. Bu filmlərə baxmaq və bədi kitablar oxumaq mənim üçün olduqca vacib idi.

- Şəxsi sərginiz olub?

- Xeyr, lakin hazırlaşmaq istəyirəm. Pandemiya dövründə onlayn şəxsi sərgim oldu. Eyni zamanda, bir çox sərgilərə öz əsərlərimlə qatılıram. Yeri gəlmişkən, sentyabr

ayında İtaliyaya, oktyabrda Vyanaya dəvət almışam. Oralarda baş tutacaq beynəlxalq sərgilərdə ölkəmizi təmsil edəcəm.

- Maraqlıdır, sizdən başqa yerli rəsamlardan kimlərsə iştirak edir o sərgilərdə?

- Bəli, onlardan Sakit Məmmədov, Tahir Məmmədov və s rəsamların adlarını çəkə bilərəm.

- Bəs, dünya ölkələrinə çıxışı necə əldə etdiniz?

- Xarici ölkələrdə keçirilən sərgilərlə bağlı araşdırmalar etdim. Eyni zamanda, İtaliyada bir dostumuz var onun vasitəsilə orada keçirilən müsabiqələr barədə ətraflı məlumat aldım. Lakin iştirak etmək üçün müsabiqələrdə yer tutmalıydım. Qeyd edirəm ki, üç il müxtəlif cəhdlər etsəm də həmin müsabiqələrdə iştirak edə və sərgilərdə qalib ola bilmədim.

- Ruhdan düşməmişsiniz..

- Həyatda o qədər itkilər olur, lakin bunu itki kimi yox, təcrübə kimi qəbul edirəm. Səbr edib dəfələrlə cəhdlər etdim. Gördüyünüz kimi istədiyimə nail oldum. Səbrlə yanaşı, hər zaman qalib gəlirəm.

- Sizinizdə maraqlı orden görürəm..

- Bunu Almaniya-da “City Star” müsabiqəsində qazanmışam. Həmin müsabiqədə müxtəlif nominasiyalar var idi, mən dekorativ sənət və qrafika tətbiqi nominasiyasına layiq görüldüm. Otto Fon Bismarkın strategiyası üzərində işlədim. Onun strategiyası, siyasəti mənə çox maraqlandırır. İlk olaraq sənətsüən kimi yanaşıb, geniş şəkildə araşdırırdım.

- Çətin olmadı?

- Müsabiqədə iştirak etmək elə də asan deyil. Əsas məsələ alman dilini yüksək səviyyədə bilməkdir. Goethe Universitetində təhsil almışam və Alman dilini yaxşı bilirəm deyə müsabiqədə iştirak etmək çətin olmadı. İlk öncə həmin şəxsiyyət haqqında məqalə yazmalı, sonra əsər üzərində işləməli idik. Mənim anamın atası almandır. Anam 2021-ci ildə dünyasını dəyişdi. Almaniya-ya gedib qohumlarını görmək onun ən böyük arzusu idi. Lakin xəstəlik buna imkan vermədi. Gecə də olsa, anamın arzusunu yerinə yetirdim, onun vətəninə birinci dərəcəli döş nişanını qazandım. Ən çox da anama görə Almaniya-da birinci yer tutmaq istəyirdim.

Söhbətəldi: Havar Şəfiyeva

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955,
0552004544
“Azərmətbuatayımı” ASC - 0124411991,
0124404694
“Səma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100,
0504560835

“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Bakmətbuat” MMC - 0124314313
“Ziya LTD” MMC - 0124977696,
0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Uşağın sağlam və balanslı böyüməsi üçün...

Mövzunu “Yeni Azərbaycan”a şərh edən psixoloq Elnur Rüstəmov bildirib ki, uşaq və gənclərin inkişafı istənilən cəmiyyətin gələcəyinin təminatıdır. Psixoloq qeyd edib ki, onların fiziki və mənəvi sağlamlığı həm fərdi xoşbəxtlik, həm də sosial rifah baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir: “Uşaqılıq və gənç-

lik dövrü insan həyatının ön həssas və formalaşdırıcı mərhələləridir. Bu dövrlərdə düzgün tərbiyə, sağlam həyat tərzi, sosial mühit və ailə dəstəyi uşağın sağlam və balanslı böyüməsində əsas rol oynayır.

Təhsil müəssisələri, müəllimlər və ümumilikdə cəmiyyət də bu prosesin mü-

Hələ qədim zamanlardan bu günə qədər ölkəmizdə ailənin formalaşmasında, gənclərin təlim-tərbiyəsində milli dəyərlərin özünəməxsus rolu olub. Hər bir insanın cəmiyyətdəki davranışlarını tənzimləyən qanunlarla yanaşı, xalqın milli adət-ənənələrindən irəliləyən yazılmamış qanunlar da həyatımızın bir parçasına çevrilib. Bu qanunlardan biri isə böyüyə hörmət prinsipi- dir. Ailədə, küçədə, ictimai yerlərdə, ailə toplantılarında yaşca və mövqecə böyük

hüm iştirakçılardır. Məktəblərdə yalnız dərş proqramı deyil, həm də mənəvi tərbiyyəyə yönəlik tədbirlər, məsələn vətənpərvərlik, əxlaq, dostluq, dürüstlük, əməksevərlik kimi mövzular ön planda tutulmalıdır. Uşaq və gənclərin ədəbiyyat, musiqi, incəsənət, idman kimi sahələrə cəlb olunması onların həm estetik zövqünün, həm də mənəvi zənginliyinin inkişafına xidmət edir”.

olan şəxslərə xüsusi ehtiram göstərmək dəyişməz bir davranış qaydası hesab olunur. Gələcəyimiz və sabahımız olan gəncləri elə yetişdirməliyik ki, onlar öz xarakterlərində, əməllərində daim ali hissləri daşınsınlar. Ekspertlər hesab edirlər ki, tərbiyənin əsası ailədə qoyulur və uşaqlar bu təməllər üzərində inkişaf edib gənc yaşa gəlib çatırlar. Əlbəttə, bağçada, məktəbdə, ali məktəbdə, bütövlükdə, cəmiyyətdə onların yetişməsi üçün mübit şərait formalaşdırıl-

malıdır.

Azərbaycanda uşaq və gənclərin hərtərəfli inkişafı dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biridir. Bu məqsədlə həm fiziki, həm də mənəvi inkişafı təmin edən kompleks tədbirlər həyata keçirilir. Gələcəkdə sağlam, savadlı, milli dəyərlərə sadıq vətəndaşların formalaşması üçün bu sahədə ardıcıl işlər görülür.

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə

“Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

qurumları, ictimai təşkilatlar bu prosese töhfə verməlidir ki, gələcəyimiz sağlam, savadlı, mənəvi baxımdan zəngin gənclərin əlində olsun”.

Yeganə

Psixoloji sağlamlıq fiziki və mənəvi inkişafın ayrılmaz hissəsidir

E.Rüstəmovun sözlərinə görə, texnologiyanın inkişafı, internetin geniş yayılması həm müsbət, həm də mənfi təsirlər yaradır. İnformasiya bolluğu uşaqların dünyagörüşünü genişləndirə də, nəzarətsiz istifadə onların psixikasına zərər verə, yanlış davranış modellərinin yaranmasına səbəb ola bilər: “Validəynlər və müəllimlər bu sahədə maarifləndirici işlər aparmalı, uşaqlara təhlükəsiz

internet istifadəsi qaydalarını öyrətməlidirlər.

Psixoloji sağlamlıq da həm fiziki, həm də mənəvi inkişafın ayrılmaz hissəsidir. Uşaqların və gənclərin streslə mübarizə bacarıqları, özünə inamı, sosial ünsiyyət bacarıqları inkişaf etdirilməlidir. Psixoloq, müəllim və valideynlər birlikdə işləyərək uşaqların fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə almalı, onlara zəruri

dəstəyi göstərməlidirlər. İdmanın rolu xüsusilə vurğulanmalıdır. İdman yalnız fiziki sağlamlığı gücləndirmir, həm də intizam, liderlik, əməkdaşlıq, özünəinam kimi mühüm sosial-psixoloji keyfiyyətləri inkişaf etdirir. Komanda oyunları gənclərin sosiallaşmasına, ünsiyyət bacarıqlarının artmasına şərait yaradır. Fərdi idman növləri isə məsuliyyət və özünə hörmət hissinə gücləndirir”.

Qəbul imtahanları...

130 mindən çox abituriyent qeydiyyatdan keçib

Ötən illə müqayisədə...

Bu il ali məktəblərə qəbul üçün 130 mindən çox abituriyent qeydiyyatdan keçib. Həmin göstərici ötən illə müqayisədə təqribən 12 min artım deməkdir. Buraxılış imtahanlarında 119 mindən çox şagird iştirak edib.

Plan yerləri artıb

2025/2026-cı tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı, ümumilikdə, 60489 plan yeri ayrılıb. Ötən illə müqayisədə plan yerləri 2.21 faiz (1309 yer) artırılıb. Plan yerlərinin 28401-i dövlət sifarişlidir. Dövlət sifarişli yerlərin sayı ötən illə müqayisədə 2.04% və ya 568 yer artıb. Qeyd edək ki, qəbul imtahanları başa çatdıqdan sonra toplanan ballar əsasında ali məktəblərə seçim başlayır.

Dövlət İmtahan Mərkəzinin sədri Məleykə Abbaszadə jurnalistlərə açıqlamasında bildirib ki, bu il də həmişə olduğu kimi, ali məktəblərə qəbul planı üzrə yerlər 90 faizdən artıq dolacaq.

Bu abituriyentlər çətinliklərlə qarşılaşıblar

Mövzu barədə “Yeni Azərbaycan”a açıqlama verən təhsil üzrə ekspert Elçin Əfəndi bildirib ki, III ixtisas qrupu üzrə sualların əvvəlki illərlə müqayisədə nisbətən asan olduğu müşahidə edilərsə də, I və IV ixtisas qruplarında abituriyentlər müəyyən çətinliklərlə qarşılaşıblar. Onun sözlərinə görə, bu hal bir sıra amillərlə izah olunur: “Bu il ali məktəblərə qəbul imtahanlarının nəticələri bəzi abituriyentlər üçün gözlənilən olmayıb. Xüsusilə də blok imtahanında 100 bal həddini keçə bilməyənlərin sayının az olduğu diqqətçəkicidir”.

Nə qədər çox abituriyent kənarda qalarsa...

Ekspertin fikrinə, bəzi abituriyentlər ikinci cəhdə bu həddi keçəcəklərinə ümid etsələr də, nəticə istədikləri kimi olmayıb: “Bu hal, şübhəsiz ki, ixtisas seçiminə də təsirsiz ötürülməyəcək. Ancaq vəziyyət subbəkallavrlar üçün daha əlverişlidir. Müsəbiqədən kənarlaşdırılan abituriyent-

tlərin yerinə subbəkallavrlar boş qalan plan yerlərinə seçim edə biləcəklər. Bu baxımdan nə qədər çox abituriyent kənarda qalarsa, subbəkallavrların ali məktəbə qəbul şansları bir o qədər artır”.

700 bal toplayanlar çox olmayacaq

E.Əfəndi qeyd edib ki, 700 bal toplayan abituriyentlərin sayı buraxılış və blok imtahanlarının hər ikisində maksimum nəticə göstərənlərdən asılıdır: “Buraxılış imtahanında 300 bal toplayan abituriyentlərin arasında 700 bala yaxınlaşacaq namizədlər ola bilər. Ancaq görinən budur ki, bu say elə də, çox olmayacaq. Statistik rəqəmlər açıqlanmadan isə konkret fikir bildirmək çətinidir”.

Təhsil eksperti həmçinin vurğulayıb ki, bəzi abituriyentlər buraxılış imtahanında yüksək nəticə göstərsələr də, blok imtahanında 100 balı keçə bilmirlər: “Bu, imtahan suallarının çətinliyi və struktur fərqlərindən irəliləyir. Mə-

sələn, buraxılışda 170-180 bal toplayanlar blokda 100 balı keçə bilmir. Bu, imtahan sistemində yenidən baxılması zərurətini ortaya qoyur”.

Təhsil eksperti Elşən Qafarovun fikrinə isə bu il 700 bal toplayanların sayı ötən illərlə müqayisədə bir qədər çox ola bilər: “Buraxılış mərhələsində 300 bal toplayan təxminən 40-45 abituriyent var. Onlardan bir neçəsinin ikinci mərhələdə də maksimum nəticə göstərməsi mümkündür. Amma burada əsas diqqət 700 bala deyil, ayrı-ayrı ixtisas qrupları üzrə ümumi nəticələrə yönəlməlidir”.

Ekspert əlavə edib ki, ilkin müşahidələr bulki nəticələrin daha yüksək olduğunu, əsasən 600-650 bal toplayanların sayında artım olacağını göstərir. E.Qafarov onu da qeyd edib ki, plan yerlərində müəyyən artım olduğundan, digər bal aralıklarında əvvəlki illərlə müqayisədə elə də ciddi fərq gözlənilmir.

Yeganə BAYRAMOVA

Azercell-in dəstəyi ilə fəaliyyət göstərən “Azərbaycan Uşaq Qaynar Xətti” 2025-ci ilin ilk yarısında 2173 müraciət qeydə alıb

Azercell-in dəstəyi ilə fəaliyyət göstərən “Azərbaycan Uşaq Qaynar Xətti” xidmətinə (AUQX) 2025-ci ilin yanvar-iyun ayları ərzində 2173 müraciət daxil olub.

Müraciətlər arasında psixoloji dəstəklə bağlı sorğular (497) üstünlük təşkil edib. Bununla yanaşı, hüquqi yardım üzrə 392, sosial məsələlərlə bağlı 378, təhsil üzrə 96, səhiyyə ilə əlaqədar 24 müraciət qəbul edilib. 750-dən çox zəng isə ümumi xarakterli sualları, xidmət haqqında məlumat sorğularını və digər müxtəlif mövzuları əhatə edib.

15-18 yaşlı yeniyetmələrdən gələn 1345 sorğu müraciətlərin əksəriyyətini təşkil edib. Qalan sorğuların 502-si 11-14 yaşlı, 326-si isə 10 yaşadək uşaqlarla bağlı olub.

Bu müddət ərzində 78 ailə mərkəzə dövlət olunaraq, hüquqi, psixoloji və psixososial dəstəklə təmin olunub. Ümumilikdə, 300-dən çox sosial-psixoloji reabilitasiya işi

Müraciətlərin əksəriyyəti psixoloji dəstəklə bağlı olub

həyata keçirilib. Həmçinin təcili müdaxilə tələb edən hallar üzrə 73 məktəb və ailəyə təxirəsalınmaz səfərlər baş tutub.

Hesabat dövrü ərzində xidmətin fəaliyyəti barədə məlumatlılığın artırılması məqsədilə Azərbaycan Uşaq Qaynar Xətti xidmətinin əməkdaşları Bakı, Sumqayıt və

Abşeron üzrə üç peşə məktəbi, doqquz orta məktəb və bir Gənclər evində maarifləndirmə tədbirləri keçirilib.

2010-cu ildə yaradılan “Azərbaycan Uşaq Qaynar Xətti” xidməti fəaliyyətini “Azercell Telekom” MMC və Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi, “Ümidli Gələcək” Sosial Təşəbbüslər İctimai Birliyinin idarəçiliyi ilə davam etdirir.

24/7 rejimə fəaliyyət göstərən Qaynar Xəttə 116111 qısa nömrəsi, +994 50 680 22 80, +994 51 580 22 80, +994 51 880 11 80, +994 51 880 22 80 mobil nömrələri, elektron poçt ünvanı (ushaqqaynarxetti@gmail.com), Facebook və Instagram sosial şəbəkə profiləri (@ushaqqaynarxetti), “Uşaq Qaynar Xətti” mobil tətbiqi və AUQX-nin rəsmi veb-saytı üzərindən müraciət etmək mümkündür.